

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 979

van **FREYA PERDAENS**

datum: 3 september 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Projecten voor plasticbestrijding in zee en rivieren - Stroomlijning

In Vlaanderen wordt op verschillende manieren gewerkt aan de verwijdering van plastic uit het water.

- Eén van de projecten is het LIVES-project. Op 18 juni 2020 stelde ik een schriftelijke vraag (nr. 750) over dit project rond plasticbestrijding in rivieren door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). De minister deelde toen het volgende mee: "Binnen het projectgebied van Lives (Maasbekken) zijn 7 locaties geselecteerd voor het plaatsen van een vuilvang type 'MINI BOOM' zijnde 3 op de Bosbeek (te Maaseik), 1 op de Warmbeek (in Hamont-Achel), 1 op de Dommel (in Pelt) en 2 op de Jeker (in Tongeren). Met de gemeentebesturen worden afspraken gemaakt over de verwijdering van het vuil en sensibilisatie."
- Daarnaast zijn er losse projecten. Onlangs kwam in het nieuws dat met de plasticvanger in de Dijle aan de Aarschotsesteenweg in Leuven de VMM op 18 maanden al bijna een ton afval inzamelde.
- Een ander project loopt in het kader van het Sigmoidplan: waterwegbeheerder De Vlaamse Waterweg nv (DVW) lanceerde in dit kader begin 2020 een oproep aan de bedrijfswereld om plasticvangers te ontwikkelen die de plasticvervuiling kunnen vangen voor ze naar de zee stroomt of ergens aanspoelt, zoals in een natuurgebied. DEME en Seagro zijn op de vraag ingegaan en zouden vanaf het voorjaar 2020 hun systemen een jaar lang testen.
- Belgische vissers werken ook actief mee aan het Fishing for Litter-project. Het afval dat ze bij het vissen toevallig bovenhalen, verzamelen ze in grote afvalzakken, zogenaamde Big Bags. Eenmaal aan land, levert de bemanning de Big Bags in en wordt het marien zwerfvuil verder verwerkt en gerecycleerd. De Vlaamse Visserijcoöperatie (VVC Equipment) staat in voor de aanlevering van de Big Bags en de verzameling en verwerking van het aan land gebrachte afval. Voor de vissers werd de voorbije maanden gewerkt aan een gebruiksvriendelijke smartphoneapplicatie om op een efficiënte manier door te geven welk soort afval werd opgevisst, in welk gebied het werd opgevisst en in welke haven het is afgezet. Dat project wordt onder meer gefinancierd door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM).

Alle projecten werken aan één gemeenschappelijk doel, het verwijderen van plastic uit het water. Ze werken echter allemaal met verschillende manieren van ophalen en verwijderen van afval.

1. Is er overleg tussen de Vlaamse Waterweg nv, de VMM, de OVAM en eventueel nog andere partners om te kijken hoe ze van elkaar kunnen leren? Indien niet, lijkt het de minister zinvol om daartoe te komen?
2. Op welke manier wordt geregistreerd hoeveel afval wordt opgehaald met de verschillende projecten? Wordt dit centraal bijgehouden? Hoeveel plasticafval werd er in 2020 al uit het water gevist?
3. Zou het interessant kunnen zijn om een app zoals 'Fishing for Litter' uit te breiden naar andere projecten, zodat een overzicht van registratie en ophaling mogelijk wordt?

ANTWOORD

op vraag nr. 979 van 3 september 2020

van **FREYA PERDAENS**

1. Er is wel degelijk samenwerking tussen de verschillende actoren. De vernoemde partners zijn allemaal vertegenwoordigd in het LIVES project. Eén van de doelstellingen in dat project is het onderling uitwisselen van ervaringen met betrekking tot het verwijderen van plastic op diverse waterlopen (bevaarbaar, onbevaarbaar, snel stromend, traag stromend, ...) en onder wisselende omstandigheden (hoogwater, laagwater, ...). Andere testen op andere waterlopen zullen ook door Mooimakers mee opgevolgd worden via de samenwerkingsverbanden die met deze Vlaamse agentschappen zijn afgesloten. Daarnaast wil ik u ook wijzen op de bredere samenwerking op Vlaams niveau. Onder voorzitterschap van de OVAM kunnen in de Vlaamse stuurgroep marien zwerfvuil immers alle stakeholders van gedachten wisselen over de diverse initiatieven inzake de preventie en bestrijding van marien zwerfvuil. Naast de waterwegbeheerders en de VMM zitten in deze stuurgroep ook de havens en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).
2. In het kader van Fishing For Litter werden in de Vlaamse havens de volgende hoeveelheden afval afgegeven:

	2019	2020
Fractie	Totaal in kg	Totaal in kg
Gemengd	2142	302
Hout	73	
Metaal	14	
Netten, touw, koord	6354	4256
PMD	160	
Rubber	1967	
Totaal	10710	4559
Aantal schepen die FFL afval hebben afgegeven	24	13
Aantal windmolenparken die FFL afval hebben afgegeven	1	0

De cijfers voor 2020 geven de situatie weer van januari tot juni. Door de impact van COVID-19 was er een zeer sterk verminderde visserijactiviteit, met als gevolg een verminderde inzameling dan in 2019 (in absolute cijfers). Er werd wel in verhouding tot het aantal actieve schepen zeker niet minder afval ingezameld, integendeel.

Voor de door de VMM geplaatste afvalvangers werden samenwerkingsovereenkomsten met de respectievelijke gemeentes afgesloten. Hierin is opgenomen dat de gemeente zorgt voor regelmatige verslaggeving van de hoeveelheden afval die uit het water gehaald worden en zij koppelen hieraan een educatief (bewustmakings)project. De gemeente bezorgt deze gegevens aan de VMM. Rond monitoring van het opvangen drijfvuil werden nog geen concrete afspraken gemaakt. Er is dus nog geen methodiek voor een inventarisatie van het drijfvuil. Gezien de afvalvangers nog maar net geplaatst zijn, zijn er nog geen cijfers beschikbaar. Uiteraard zijn er losse cijfers van clean-up acties (o.a. World Cleanup Day) maar dit is eerder illustratief. De Vlaamse

Waterweg nv verzamelt op haar beurt gegevens over de ingezamelde volumes restafval ter hoogte van alle duikers, pompstations en stuwen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen plastic, groen of ander afval. Alles wordt onder restafval gebracht.

3. De Fishing For Litter app is in de eerste plaats nuttig omdat er verschillende vrijwillige deelnemers zijn, met name de deelnemende vissersschepen, waarbij het handig is een tool te hebben die de data van de verschillende deelnemers centraliseert. De andere "opvisactiviteiten" worden voornamelijk door een centrale opdrachtgever gecoördineerd (o.m. Havenbedrijf Antwerpen, De Vlaamse Waterweg). In deze gevallen lijkt het gebruik van een app dan ook minder aangewezen, maar wordt er wel ingezet op een goede opvolging van de cijfers. Bovendien ontwikkelde het European Environment Agency al "Marine LitterWatch" (<https://www.eea.europa.eu/themes/water/europes-seas-and-coasts/assessments/marine-litterwatch>), waarbij burgers via een app info kunnen doorgeven over het ingezamelde marien zwerfvuil.

BIJLAGE

[Tabel met ingezamelde volumes \(in kg\) restafval 2018-2020 \(De Vlaamse Waterweg nv\)](#)